

Balkáni állapotok uralkodnak a magyar költségvetési rendszerben – rossz az átláthatósága

Leszerepelt a kormány

Öt afrikai ország is megelőzi Magyarországot, az uniós országok között pedig az utolsók vagyunk – derül ki egy, a költségvetési rendszer átláthatóságát vizsgáló felmérésből. Az átláthatóság hiánya pénzben is kifejezhető károkat okoz az országnak, ám javulásra kevés az esély.

Magyarország először került azon 102 ország közé, amelyeknél azt vizsgálja egy nemzetközi szervezet, hogy mennyire átlátható a költségvetésük, közérthető-e az elkészült mű, a készítésébe, ellenőrzésébe bevonják-e a polgárokat. A bemutatkozás a kormány számára lesújtó eredménnyel járt. Az Open Budget Survey (Nyitott költségvetés) idei felmérésén Magyarország az elérhető száz pontból 49-et szerzett, és ezzel a 45. helyen végzett. Nemcsak a fejlett országokhoz, de régiós társainkhoz képest is leszerepeltünk, hiszen Románia például a teljes listán a nyolcadik helyen áll, Csehország a tizenharmadik, Lengyelország pedig a 21. pozícióba került. Még Bulgária, Szlovénia és Szlovákia is jobb értékelést kapott, mint Magyarország, és Oroszország, Grúzia vagy Uganda is átláthatóbb közpénzügyekkel rendelkezik nálunk. A 28 EU-tagország közül csak 15 vesz részt a felmérésben.

A „korlátozottan átlátható” minősítés oka, hogy a kormány a nemzetközileg elfogadott nyolc legfontosabb költségvetési dokumentum közül hármat – a költségvetési irányelveket, a féléves jelentést és a polgárok költségvetését – el sem készíti,

a másik öt közül négynek a tartalma pedig még a balkáni országokat is magába foglaló régiókban jellemző színvonalról is elmarad. Az egyetlen kivétel a számvevőszéki jelentés, amelynek tartalma valamivel jobb színvonalú még a fejlett országok átlagánál is.

A felmérést 2006 óta két évente készíti el az Open Budget Partnership nemzetközi civil szervezet, amelynek magyarországi partnere a Költségvetési Felelősségi Intézet Buda-

pesten (KFIB). A felmérés három pillérre – az átláthatóságra, a részvételre és a felügyeletre – koncentrál, mondta a jelentést bemutató sajtótájékoztatóján Romhányi Balázs, a KFIB ügyvezetője. A három elemzési kör 140 paraméter alapján méri. A kérdéseket a KFIB válaszolta meg, a felmérés anyagát azonban a kormányok is megkapták. Magyarország esetében a Nemzetgazdasági Minisztérium véleményezhette, és mivel a felmérés tényeken alapul, az ered-

- **Idén még rosszabb helyezést érnének el**
- **A régióban is utolsók vagyunk**
- **Drágább lehet az adósság finanszírozása is**

tézmények és a piaci elemzők” által elismert eredményeire, amikor jelen esetben egészen másról van szó.

A magyar kormány elmúlt években hozott intézkedései, mint a 2016-os költségvetési törvényjavaslat gyorsított tavaszi elfogadása, a háttérszámítások titkosítása vagy újabban a közérdekű adatokhoz való hozzáférés szűkítése, egyáltalán nem javítanak a helyzeten, sőt, kifejezetten romló tendenciát vetítenek előre. A felmérés még

a 2014-es költségvetés alapján készült, azonban a KFIB kiszámolta, ha idén lett volna a vizsgálat, akkor Magyarország még rosszabbul teljesítene, ugyanis a 2016-os költségvetésben nem szerepelnek a 2014-es tényadatok. Így a 49 pontból 44 pont lenne, és már nemcsak öt, hanem további hét afrikai ország előzne bennünket.

A magyar költségvetés tartalma így szegényes, indoklása hiányos, az elfogadott törvény indoklásainak táblái a benyújtáskori állapotot tükrözik. A havi jelentések léteznek – ám azok túlságosan összevontan közlik a kiadásokat és az adósság szerkezetét – olvasható a hibák felsorolásánál.

Nem adhat felmentést a magyar kormánynak az, hogy a vizsgált 102 ország közül 98 az elszámoltathatóság három alappillére közül legalább egyben hiányosságokat mutat, közülük 32 pedig egyik területen sem teljesít megfelelően. Ezért a Költségvetési Felelősségi Intézet Budapest azt ajánlja a kormánynak, hogy első lépésként hozza nyilvánosságra azokat a költségvetési információkat, amelyek már ma is rendelkezésére állnak, majd készítse el a fent említett három hiányzó dokumentumot, végül pedig bővítsé annyira a publikált anyagok tartalmát, hogy azokból valós és részletes képet lehessen alkotni a közpénzügyek helyzetéről és kilátásairól.

T. A.

